

כנעי בני ארס ומתפתח
 ירחיק כדוד מעט סבולתו
 יורה לגוף נבוק תרופתו
 הן זה משום דרכו ותכליתו
 הן הוא כמו סרף לנכ פומד
 וחיס למביטו ארוכותו
 ישע ומחקה בו יובו שיע
 דובים הכי נקרא בתולדתו
 טעמו כרי נלסר אכוס יסער
 גיל עד שאו על לב בתופלתו
 כי באמת יסוף אליו יפקב
 חקר לאברהם וברכתו

ח

Pietro Ferdinando

ביומי אנטיוכוס מלך יון מלך גדול וחזק הית
ותקוף בממשלתו וכל המלכים ישמעו לו:
והוא כבש מדינות רבות ומלכים חזקים
והחריב טירותם וחיכליהם שרף באש ואנשיהם
בבית האסורים אשר: והוא בנה מדינה גדולה
על חוף הים להיות לו לבית מלכות ויקרא לה
מדינת אנטוכיא על שמו: וגם בנדים משנהו
בנה מדינה אחרת לנדרת ויקרא לה בנדים על
שמו וכן שאותן עד היום הזה: בשנת עשרים
ושלש שנים למלכו הוא שנת מאתים ושלש
עשרה שנים לבנין בית האלדים שם פניו
לעלות לירושלם: ויען ויאמר לשריו הלא
יבעתם בייש עם היהודים אשר בירושלם
בנינו לאלהינו אינם מקרבין ודתינו אינם

עושים ודתי המלך עוזבים לעשות דתם : וגם
חס מלכים ליום שברון המלכים והשלטונים
ואומרים מתי ימלוך עלינו מלכנו ונשלוט בים
וביבשה וכל העולם ינתן בידינו : אין כבוד
למלכות להניח אלה על פני האדמה : עתה
באו ונעלה עליהם ונכבטל מהם חברית אשר
ברת להם אלהיהם שבת ראש חדש ומילה :

וישב הדבר בעיני שריו ובעיני כל חילו :

באותה שעה קם אנטיוכוס המלך וישלח את
ניקנור משנתו בחיל גדול ועם רב ויבא לעיר
יהודה לירושלם : ויהרוג בה הרג רב ויבן במה
בבית המקדש במקום אשר אמר אלהי ישראל
לעבדיו הנביאים שם אשפן שכנית לעולם :

במקום שהוא שחטו את החזיר ויביאו את דמו
לעזרת הקדש : ובהיות זה באשר שמע יוחנן
בן מתתיה כהן גדול כי זה המעשה נעשה נמלא
קצף וחמרה וזיו פניו ונשתננה ויועץ בלבו מה
שיוכל לעשות על זה : ואז יוחנן בן מתתיה
עשה לו חרב שתי דרתות ארבה וזררת אחת
רחבה תחת בגדיו עטפה : ויבא לירושלם

ויעמד

ויעמד בשער המלך ויקרא לשוערים ויאמר
להם אני יוחנן בן מתתיה באתי לבוא לפני
ניקנור : ואז באו השוערים והשמרים ויאמרו
לו הבהן הגדול מהיהודים עומד בפתח ויען
ניקנור ויאמר להם בוא יבוא : ואז יוחנן הוכא
לפני ניקנור ויען ניקנור ויאמר ליוחנן אתה הוא
אחד מן המורדים אשר מרדו במלך ואינם
רוצים לשלום מלכותו : ויען יוחנן לפני ניקנור
ויאמר אדני אני הוא עתה באתי לפניך אשר
הרצה אעשה : ויען ניקנור ויאמר ליוחנן אם
כרצוני אתה עושה קח חזיר ושחטוהו על הבמה
ותלבש בגדי מלכות ותרכב על סוס המלך
וכאחד מאוהבי המלך תהיה : וכאשר שמע
יוחנן השיב ודבר אדני אני ירא מבני ישראל
פן ישמעו כי עשיתי כן ויסקלוני באבנים : עתה
יצא כל איש מלפניך פן יודיעו אז ניקנור הוציא
כל איש מלפניו : נשא יודנן בן מתתיה עיניו
לשמים ותקן הפלתו לפני אלהיו ויאמר אלהי
ואלדי אבותי אברהם יצחק ויעקב : וגן אמר
אלתהנני נא ביד הערל הזה כי אם יהרגני ילך

א י נ א

וַיִּשְׁתַּבַּח כְּבוֹד דְּגוֹן אֱלֹדֵי וַיֹּאמֶר אֱלֹדֵי נִתְּנוּ
בִּידֵי בְּאוֹתָהּ שְׁעָה פִּסְעַע עָלָיו שְׁלֹשׁ פְּסִיעוֹת
וַיִּתְקַע הַחֶרֶב בְּלִבּוֹ וַיִּשְׁלַךְ אוֹתוֹ חֹלֶל בְּעֹזֶרֶת
הַקֹּדֶשׁ לִפְנֵי אֱלֹדֵי הַשָּׁמַיִם עֵנָה יוֹחֲנָן וַיֹּאמֶר
אֱלֹדֵי לֹא תִשִּׁים זְעָלִי חֲטִיָּה כִּי הִרְגַּתִּי בְּקֹדֶשׁ
עִמָּה בֶּן חֲתָן אֶת כָּל הָעַמִּים אֲשֶׁר בָּאוּ עִמּוֹ
לְהִצֵּר לִיהוּדָה וּלְיִרוּשָׁלַם אִם יֵצֵא יוֹחֲנָן בֶּן
מַתְתִּיָּה בְּיוֹם הַזֶּה וְיִלְחַם בְּעַמִּים וַיִּהְיֶה בְּהֵם הִרְגַּב
רַב מִסְפַּר הַהֲרוּגִים אֲשֶׁר הִרְגַּב בְּיוֹם הַהוּא
שִׁבְעַת מֵאוֹת אֶלֶף וְשָׁנִים וְשִׁבְעִים אֶלֶף אֲשֶׁר הָיוּ
הוֹרְגִים אֱלֹה לֹאֱלֹה בְּשׁוּבוֹ בְּנֵה עֲמוּד עַל שְׁמוֹ
וַיִּקְרָא לוֹ מִכְּבִי מִמִּית הַחֲזוּקִים וַיְהִי כְּאֲשֶׁר שָׁמַע
אֱמִיזִיכּוֹס הַמֶּלֶךְ כִּי נִתְּרַגַּב נִקְנֹר מִשְׁנֵהוּ צֵר לוֹ
מֵאֵד וַיִּשְׁלַח לְהַכְבִּיָּה לוֹ בְּנָרִים הִרְשַׁע הַמַּטְעָה
אֶת עַמּוֹ וַיַּעַן אֱמִיזִיכּוֹס וַיֹּאמֶר לְבְנָרִים הֲלֹא
יָדַעְתָּ אִם לֹא שָׁמַעְתָּ אֲשֶׁר עָשׂוּ לִי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
הִרְגוּ חַיִּילִי וַיְכַזּוּ מַחְנֹתַי וְשָׂרֵי עֵתָה עַל
מַדּוּנִיכָם אַתֶּם בּוֹטְחִים אִם בְּתִיכֶם לְכֶם הֵם בּוֹאוּ
וְנִעְלָה עֲלֵיכֶם וְנִבְטַל מֵהֶם הַכְּרִית אֲשֶׁר כָּרַת
לְהֵם אֱלֹדֵי הַשָּׁמַיִם שֶׁבַת רֹאשׁ חֹדֶשׁ וּמִלָּה :

אִם בְּנָרִים הִרְשַׁע וְכָל מַחְנֹתַי בְּנֵה לְיִרוּשָׁלַם
וַיִּהְיֶה בְּהֵם הִרְגַּב וַיִּנּוֹר בְּהִנּוֹרָה נְמוּדָה עַל
שֶׁבַת רֹאשׁ חֹדֶשׁ וּמִלָּה בְּהִיוֹת זֶה כְּאֲשֶׁר הָיָה
דְּבַר הַמֶּלֶךְ נִתְּפֹרֶת מִצְאוּ אִישׁ אֲשֶׁר מִל בְּנֵה
הַכִּיָּאוּ הָאִישׁ וְאִשְׁתּוֹ וַיְחַלּוּ אוֹתָם בְּנֶגַד הַיָּלֶד :
וְגַם אִשָּׁה אֲשֶׁר יָלְדָה בֶּן אַחֲרֵי מוֹת כְּעִלְהָ וְהַמֶּלֶךְ
אוֹתוֹ לְשִׁמּוֹנָה יָמִים וַתַּעַל עַל חֵמֶת יִרוּשָׁלַם
וּבְנָה מִחֹל בִּידָה וַתַּעַן וַתֹּאמֶר לָךְ אוֹמְרִים
בְּנָרִים הִרְשַׁע בְּרִיּוֹת אֲבוֹתֵינוּ לֹא נִבְטַל מִמֶּנּוּ
שֶׁבַת רֹאשׁ חֹדֶשׁ וּמִלָּה וּמִבְּנֵי בְּנֵינוּ לֹא יוֹסֵר :
וְתִפִּיל בְּנֵה לְאָרֶץ תִּפּוּל אַחֲרָיו וַיְמוֹתוּ שְׁנֵיהֶם
כְּאַהֲד וּרְבִים מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הָיוּ עוֹשִׂים בֶּן
בְּיָמִים הָהֵם וְלֹא שָׁנוּ כְּרִית אֲבוֹתָם בּוֹמֵן הַהוּא
אָמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֱלֹה לֹאֱלֹה כְּאוֹ וְנִלְךְ וְנִשְׁבּוֹת
בְּמַעֲרָה פֶּן נִחַלֵּל אֶת יוֹם הַשֶּׁבַת וַיִּלְשִׁינוּ אוֹתָם
לִפְנֵי בְּנָרִים אִם בְּנָרִים הִרְשַׁע שִׁלַּח אַנְשִׁים
חֲלוּצִים וַיָּבִאוּ וַיִּשְׁכּוּ עַל פִּי הַמַּעֲרָה וַיֹּאמְרוּ
אֵלֵיהֶם יְהוּדִים צְאוּ אֵלֵינוּ וְאִכְלוּ מִלַּחֲמֵנוּ וְשָׂתוּ
מִיַּיְנוּ וּמַעֲשֵׂינוּ תְּהִיוּ עוֹשִׂים וַיַּעֲנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וַיֹּאמְרוּ אֱלֹה לֹאֱלֹה יְיָ זֹכְרִים אֲנַחְנוּ אֲשֶׁר צִוָּנוּ

על הר סיני ששת ימים תעבוד ועשית כל
מלאכתך וביום השביעי תשבות עתה טוב לנו
אשר נמורה במערה מאשר נחלל ארץ יום
השבת : בהיות זה כאשר לא יצאו אליהם
הביאו עצים וישרפו על פי המערה ומתו באלף
איש ואשה : אחרי כן יצאו בני מתתיה יוחנן
וארבעה אחיו ולחמו בעמים ויהרגו בהם הרג
רב כי נטחו באלדי השמים : אז בנרים הרשע
נכנס בספנה אחרת וינס אל אנטיוכוס המלך
ועמו אנשים פליטי חרב : ויען בנרים ויאמר
לאנטיוכוס המלך אתה המלך שמת צווי לבטל
מן היהודים שברת ראש חדש ומילוד : מרמה
גדולה ומרד בתוכה : אשר אם ילכו כל העמים
והאמות והלשונות לא יוכלו לחזרה בני
מתתיה מאריות הם חוקים ומנשרים הם קלים
ומדבים הם מספרים : עתה המלך עצתי ייטב
עליך ולא תלחם באנשים מעט כי אבד תלחם
בהם ותבזש בעיני כל המלכים : לכן בתוב
ושלח ספרים בכל מדינות מלכותך ויבאו שרי
החלוצות ולא ישאר מהם אחד ויבא פלים
מלכשים

מלכשים שרונים יהיו בהם : וייטב הדבר בעיני
אנטיוכוס המלך וישלח ספרים בכל מדינות
מלכותו ויבאו שריו עם מעט ומלכות ממלכות
ופלים מלכשים שרונים עמהם באו : שנית ק
בנרים הרשע ויבא לירושלם בקע החומה
וינתק המבוא וישבר במקדש שלש עשרה
פרצות ונס מן האכנים שבר עד אשר היו בעפר :
ויחשוב בלבו ויאמר הפעם הזאת לא יוכלו לי
כי רב חילי ועוז ידי ואלדי השמים לא חשב בן :
וכשמע חמשה בני מתתיה קמו ויבאו למצפה
זלעד אשר הות שם פליטה לבית ישראל בימי
שמואל הנביא : צום נורו וישבו על האפר
לבקשרתאים מלפני אלדי השמים : אז נפל
בלבם עצת טובה יהודה הבכור שמעון השני
השלישי יוחנן הרביעי ונתן החמישי אלעזר :
ברך אותם אביהם וכן אמר יהודה בני אודה
ממך ביהודה בן יעקב אשר היה נמשל באריה :
שמעון בני אודה ממך בשמעון בן יעקב אשר
הרני וישובי שכם : יוחנן בני אודה ממך באבנר
בן נר שר צבא ישראל : יונתן בני אודה ממך

בִּזְנֹתָן בֶּן שְׂאוֹל אֲשֶׁר הָדַג עִם פְּלִשְׁתִּים׃
אֲלֶעָזָר בְּנֵי אֹדֶה מִמֶּד כַּפְּיִנְחָם בֶּן אֲלֶעָזָר אֲשֶׁר
קָנָא לְאֵלֵדֵי וְהִצִּיל אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ עַל זֶה יֵצְאוּ
הַמִּשְׁהָבֵי בְנֵי מִתְתִיָה בְּיוֹם הַזֶּה וְיִלְחָמוּ בְּעַמִּים
וְיִהְרֹגוּ בָהֶם הָרַג רַב וְיִהְרֹג מֵהֶם יְהוּדָה׃ בְּאַתַּח
שָׁעָה כֹּאֲשֶׁר רָאוּ בְנֵי מִתְתִיָה כִּי נִהְרַג יְהוּדָה
שָׁבוּ וַיִּבְאוּ אֶל אֲבֵיהֶם וַיֹּאמְרוּ לָהֶם לָמָּה שָׁבַתֶּם׃
וַיַּעֲנוּ וַיֹּאמְרוּ אֲשֶׁר נִהְרַג יְהוּדָה אֲחִינוּ אֲשֶׁר הָיָה
הַשֹּׁבֵב בְּכַלְנוּ׃ וַיַּעַן מִתְתִיָה אֲבֵיהֶם וַיֹּאמֶר
אֵלֵיהֶם אֲנִי אֵצֵא עִמָּכֶם וְאַלְחֶם בְּעַמִּים פֶּן יֵאָבְדוּ
בֵּית יִשְׂרָאֵל וְאַתֶּם נִבְהַלְתֶּם עַל אֲחֵיכֶם׃ וַיֵּצֵא
מִתְתִיָה בְּיוֹם הַהוּא עִם בְּנָיו וְיִלְחָמוּ בְּעַמִּים׃
וְאֵדֵי הַשָּׁמַיִם נָתַן כָּל גִּבּוֹרֵי הָעַמִּים בְּיָדָם וַיִּהְרֹגוּ
בָהֶם הָרַג רַב כָּל אֲחֵיו חָרַב וְכָל מוֹשְׁבֵי קֶשֶׁת
שָׂרֵי הַחֵיל וְהַסִּנִּיִּים לֹא נֹתַר בָּהֶם שְׂרִיד וַיִּנָּסוּ
שָׂאֵר הָעַמִּים לְמַדִּינֹת הַיָּם׃ וְאַלְעָזָר הָיָה
מִתְעַסֵּק לְחַמֵּית הַפִּילִים וַיִּטְבַּע בְּפֶרֶשׁ הַפִּילִים
וּכְאֲשֶׁר שָׁבוּ בִקְשׁוּהוּ וַיִּחַדֵּר בֶּן מִצְאוּהוּ אֲשֶׁר
טְבַע בְּפֶרֶשׁ הַפִּילִים׃ וַיִּשְׁמְחוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל כִּי נִתְּנוּ
בְּיַד שׂוֹנְאֵיהֶם מֵהֶם שָׂרְפוּ כְּאֲשׁוּמֵהֶם דָּקְרוּ

בְּחָרֵב וּמֵהֶם תָּלוּ עַל הָעֵץ׃ וּבְנָרִים הִרְשַׁע
הַמִּטְעָה אֶת עַמּוֹ שָׂרְפוּ אוֹתוֹ בֵּית יִשְׂרָאֵל כְּאִשׁ׃
וְאִזּוֹ אֲנִיזְכֹּר הַמֶּלֶךְ כֹּאֲשֶׁר שָׁמַע אֲשֶׁר נִהְרַגוּ
בְּנָרִים הִרְשַׁע וְכָל שָׂרֵי הַחֵיל אֲשֶׁר עַמּוֹ נִכְנַס
בְּסַפְּנָה וַיִּנָּס לְמַדִּינֹת הַיָּם וַיְהִי כָּל מְקוֹם אֲשֶׁר
הָיָה כֹּא שִׁמְהָ מוֹרְדִין וְקוֹרְאִים אוֹתוֹ הִכְרַח׃
אַחֲרַי כֵּן בָּאוּ בְנֵי חֲשֹׁמוֹנָאֵי לְבֵית הַמֶּקְדָּשׁ וַיִּכְנַעוּ
הַשְּׂעָרִים הַנְּשָׁבְרִים וַיִּסְגְּרוּ הַפְּרָצָה וַיִּטְהָרוּ אֶת
הָעֹזְרָה מִן הַתְּרוֹנִים וּמִן הַטְּמָאוֹת׃ וַיִּבְקְשׁוּ שִׁמְן
זֵיֶרֶת לְהַדְלִיק הַמְּנוֹרָה וְלֹא מָצְאוּ כִּי אִם
צְלוּחִית אַחַת אֲשֶׁר הָיְתָה חֲתוּמָה בְּטַבַּעַת הַכֹּהֵן
הַגָּדוֹל וַיִּדְעוּ כִּי הָיָה טְהוֹר׃ כִּשְׂעוֹר הִדְלַקְתָּ יוֹם
אֶחָד הָיָה בָּהּ וְאֵלֵדֵי הַשָּׁמַיִם אֲשֶׁר שָׁבַן שְׁמוֹ
שָׁם נָתַן בָּהּ בְּרַכָּה וְהִדְלִיקוּ מִמֶּנָּה שְׁמֹנֶה יָמִים׃
עַל בֶּן קִימוֹ בְּנֵי חֲשֹׁמוֹנָאֵי קִיּוֹם וַחֲזִקוּ אִסְרוּ וּבְנֵי
יִשְׂרָאֵל עִמָּהֶם כְּאַחַד׃ לַעֲשׂוֹת שְׁמֹנֶה יָמִים
הָאֵלֵדֵי יָמֵי מִשְׁתַּחֲוֶה וְשִׁמְחָה כִּימֵי מוֹעֲדִים
הַכְּתוּבִים בַּתּוֹרָה וְלַחְדָּלִיק בָּהֶם נְרוֹת לְהוֹדִיעַ
אֲשֶׁר עָשָׂה לָהֶם אֵלֵדֵי הַשָּׁמַיִם נְצוּחִים׃ וּבָהֶם
אֵין לְסַפּוֹד וְלֹא לְגִזּוֹר צוּם וְתַעֲנִיר זוֹלָתִי אֲשֶׁר

ש עליו מלפני זה ויתפלל לפני אלדיו: אך
חשמונאי ובניו ואחיהם לא גזרו בהם לבטל
עבדת מלאכה ומן העת ההיא לא היה שם
למלכות יון: ויקבלו המלכות בני חשמונאי
ובני בניזם מהערת הזאת ועד חרבן בית
האלדים מאתים ושש שנים: על בן בני ישראל
מהיום ההוא בכל גלותם שומרים הימים האלה
ויקראו להם ימי שמחה בעשרים וחמשה
לחדש כסלו: ועד העולם לא יסורו מהם אשר
היו בבית מקדשים הכהנים והלויים וחכמיהם
אשר קיימו עליהם ועל בני בניהם עד עולם:

חזק

ברוך שעשה נס לצדיקים בימים ההם:

תם וכסלם תהלה לאל עולם:

כסם הסופר כמר מאיר יכו בכמר אפרים אל מפרוכה

כבית האומן מוסו וויכטורין רופיכילו

עו יעקב בכמר כפתלי הכסן זל משאולו

וי למען רחמיו יזכרו לעשות ספרים הרבה אין קץ

ויגדול תורה ויאדור:

אמן

27
שירה חדשה

ברוך נחמד למראה וטוב להסביל
ולחזקו כל דיני בדיוקת דרך כלל
בקינור דאום מלכום ויאשרוק
סרים ירוזים
ויסלנוק:

קניזא אל סדפום קכחור החמד כמר
ברוך כמו אל המסבר יכו פה מנטוב
ככית כמר יהודה שמואל מפרוכה
ובט יכו כחדש מכתם סנת שפר
לפק

בינו וכוני עם בשיב ריאה

וראו כמרפותה וכשרותה:

אגיד לאיסורא דאורייתא

אך מדרבנן בדיקיתה:

להיות

